

de grove korrel

NOVEMBER 2011 - JAARGANG 53

Colofon

De Grove Korrel

53e jaargang, november 2011, nummer 282
De Grove Korrel is een uitgave van Fotoclub
Zwijndrecht (opgericht 7 september 1959 en
koninklijk goedgekeurd op 30 juni 1971).

Redactie:

Martin Geuze, Judith van Leeuwen, Diana de Bruijn
en Joke Maarleveld

Redactieadres:

Bekestein 10, 3343 CB H.I. Ambacht
redactie@fotoclub-zwijndrecht.nl

Secretariaat:

Cees van Meerten
Weteringsingel 130, 3342 AL H.I. Ambacht
secretariaat@fotoclub-zwijndrecht.nl

Internet:

www.fotoclubzwijndrecht.nl

Contributie 2011/2012:

€ 140,- per persoon per jaar

Bank:

ING - rekeningnummer 349456

Clubgebouw/fotogalerie:

Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg)
3332 AL Zwijndrecht

De aanvangstijd van de vaste clubavond is op
maandagavond 20:00 uur.

Het clubgebouw is geopend vanaf 19:30.

De fotogalerie is voor publiek elke zaterdag van
september t/m mei van 11:00 tot 16:00 uur
geopend. De toegang is vrij.

Vormgeving en productie

Martin Geuze
Telefoon 06 203 918 05

Printing:

Haveka B.V., Alblaserdam

Tekstbijdrage:

Wilco Maarleveld, René van Rijswijk,
Aza Teeuwen, Henk Ras,
Diana Bokje en Diana de Bruijn

Coverfoto:

René van Rijswijk

Voorwoord

TEKST: MARTIN GEUZE

Eeuwen geleden kwam de Griekse filosoof Heraclitus tot de uitspraak:
"Niets duurt voort behalve verandering". Dat geldt ook voor onze fotoclub.

De inkt van de laatste Grove Korrel is nog maar net droog en de eerste
wijziging in de redactie is al een feit. Bart Tieman heeft in verband met
drukke werkzaamheden zijn lidmaatschap beëindigd, waarmee de
belangrijke taak van vormgever is opengevallen. Graag bedanken we Bart
voor zijn inspanning; het zal nog een hele klus worden om het gat dat
hierdoor ontstaan is weer in te vullen.

En het vertrek van Bart is niet de enige verandering. Ook René van Rijswijk
heeft na vele jaren afscheid genomen van onze club. We kennen René als
productief fotograaf met een eigen herkenbare stijl. René heeft veel
betekend voor onze club en in deze Grove Korrel kunnen we nog van zijn
werk genieten. Zijn vertrek laat René niet onberoerd, zoals blijkt uit zijn
afscheidswoord.

Een voor iedereen zichtbare verandering is natuurlijk het dak van ons
clubgebouw. Deze zomer is, naast het werk van de aannemer, een geweldige
prestatie geleverd door een aantal van onze leden. Het resultaat mag er dan
ook zijn en in deze Korrel wordt hieraan aandacht besteed. De nieuwe ruimte
die op onze bovenverdieping is ontstaan, geeft de mogelijkheid om onze
activiteiten als fotoclub uit te breiden.

Fotoclub Zwijndrecht is het levende bewijs van de stelling van Heraclitus dat
niets bij het oude blijft en verandering altijd zal blijven voortduren. ■

Het lek boven

TEKST: WILCO MAARLEVELD

Het zeer mooie voorjaar, met een record aan droogte, sloeg om als een blad aan de boom toen de aannemer met zijn busje de Rotterdamseweg opreed om het lek boven aan te pakken. We schrijven 6 juni 2011. Het hield niet meer op met regenen deze zomer. Met veel kunst en vliegwerk, grote oranje en vervolgens blauwe zeilen, wist hij de klus te klaren. Na een week of drie zitten zijn werkzaamheden: een nieuw pannendak met een grote dakkapel en twee dakramen, erop.

Vervolgens waren we zelf aan zet. Klussen op zolder terwijl het buiten maar blijft regenen en regenen. De natste zomer sinds 1906 viel ons ten deel. Wat 1906? Toeval of niet, het bouwjaar van ons clubgebouw.

Ribben, schietnagels, inbouwdozen, isolatie, folie en tape, rachels, houtworm en boktor, gipsplaten, rood band, schroeven, bitjes, schuren, glasvlies, wit sauskalk, grondverf, weer schuren, antraciet en ambitie rood, aftimmerlatjes, vloerplaten, stopcontacten en schakelaars, gas en cv pijp, nog meer pijp, radiatoren, lampen en plinten.

Bijna alle dagen werd er keihard gewerkt, gelachen, gezwoegd, getwijfeld, gescholden, geploeterd en gefotografeerd. Langzaam maar zeker kwam het eindresultaat in zicht. Zoals altijd waren de laatste loodjes het zwaarst. Maar de ware klussers laten zich niet kennen en gaan door tot het bittere eind. Voor aanvang hadden we de stille hoop, dat wat nu de kreupele stijlzaal genoemd wordt, compleet gereed zou zijn. Maar gaandeweg bleek ook de andere ruimte helemaal haalbaar, ongelofelijk.

We schrijven 29 augustus, een week voor aanvang van het seizoen, als de klussers afgelost worden door de schoonmakers. Een hele grote schoonmaaktornado raast door het clubgebouw.

Het resultaat is overweldigend. Een ruimte voor bijeenkomsten en een andere ruimte voor documentatie en archief. Deze extra ruimte geeft ons onder andere de mogelijkheid om op enkele clubavonden twee programma's te verzorgen.

Daarnaast kunnen makkelijker besprekingen in meerdere kleinere groepen op een avond plaats vinden. Kortom naast waterdichtheid en een verhoogde isolatiewaarde is de bovenverdieping een absolute meerwaarde.

Het bestuur wil iedereen die zijn financiële steentje bijgedragen heeft aan het vergroten van ons eigen kapitaal en/of deelneemt in een van de financiële constructies hartelijk bedanken. Daarnaast heel veel dank aan hen die op de werkvloer gestaan hebben en de klus daadwerkelijk geklaard hebben. Zwijndrecht heeft weer bewezen een hele bijzondere club te zijn.

Nu ik dit schrijf, zitten we al in september en het regent nog steeds. Ik ben er niet meer bang voor, het lek is boven. ■

Afscheid

René van Rijswijk neemt afscheid van fotoclub Zwijndrecht.

TEKST: RENE VAN RIJSWIJK

Na 20 seizoenen Fotoclub Zwijndrecht heb ik besloten om mijn lidmaatschap op te zeggen. Niet, omdat ik het niet leuk of boeiend, beeldend of interessant meer vind, integendeel, maar doordat ik te weinig tijd door kan brengen op de clubavonden en daardoor het gevoel heb, dat ik het contact verloren heb.

Ook een financiële afweging speelt een rol. De reden waarom ik minder op de club kan zijn, is het gevolg van een wel hele leuke persoonlijke afweging. Een nieuwe relatie in Heemskerk houdt mij bezig en dat bevalt heel goed.

Het afscheid van FcZ valt mij wel heel zwaar. Ik heb het de afgelopen 20 seizoenen buitengewoon naar mijn zin gehad en FcZ en zijn leden hebben mij als fotograaf en persoon enorm geïnspireerd, gestimuleerd en getransformeerd tot wie ik nu ben. Hieraan droeg o.a. bij mijn toetreding tot het bestuur en drie jaar voorzitterschap, het namens de club cursus geven op de VU (gelukkig samen met Jan Huisman en Leo van den Hooven), het verzorgen van digitale avonden (ook weer samen met Jan en Leo) en speciale digitale clubavonden, het maken van een nieuwsbrief enz. enz.

De kansen die mij geboden zijn en het vertrouwen dat het bestuur en de leden in mij gesteld hebben, zijn voor mij zeer waardevol geweest. Het heeft mij gevormd en ik ben daar heel dankbaar voor.

Ik kwam 20 jaar geleden geheel onervaren binnen lopen, met een sterke innerlijke drang om te gaan fotograferen. En vanaf dag 1 is dat niet meer weggegaan. Mede door het commentaar, de kritiek en stimulans en niet te vergeten de schitterende

foto's van een grote groep uitstekende fotografen. Maar in het bijzonder door mijn mentor en vriend Leo. Daar zijn in de loop der jaren nog vele vrienden bijgekomen.

Het afscheid is geen afscheid voor altijd, dat kan en wil ik ook niet. Maar het is wel een afscheid van de maandagavonden en dat ik zal blijven missen: het platform om te groeien, dat raak ik kwijt. Ik blijf fotograferen en zal wanneer ik kan nog steeds langskomen op zaterdag en wie weet word ik nog wel eens uitgenodigd als spreker. Als je benieuwd bent, wat ik in de toekomst allemaal nog fotografeer, google dan eens op mijn naam (en dan moet je niet de voetballer selecteren, haha).

Fotoclub Zwijndrecht is Fotoclub Zwijndrecht: eigenzinnig, inspirerend, uitnodigend, uitstekend en eigenwijs. En laat dat zo blijven. Fotoclub Zwijndrecht maakt van kiekjesmakers verbeeldende fotografen, mits ze zichzelf er maar voor openstellen. Bij mij is dat ,denk ik, wel gelukt.

Fotoclub Zwijndrecht bedankt voor 20 waanzinnige seizoenen.

René van Rijswijk ■

© RENE VAN RIJSWIJK

© RENE VAN RIJSWIJK

© DIANA DE BRUIJN

© DIANA DE BRUIJN

Beamer

TEKST: AZA TEEUWEN

Dia's. We kennen ze nog wel. Nog niet eens zo lang geleden zagen we ze met enige regelmaat op onze clubavonden. Maar dat is niet meer. Niet meer van deze tijd, zegt men. Kan zijn. Maar het veel hoger oplossend vermogen van de beeldpuntjes van een dia ten opzichte van de pixels op een sensor zorgde en zorgt nog steeds wél voor briljante beelden.

Dat moet ook kunnen met de beamer, zegt voorzitter Jan Tuinman van Fotokring Arnhem. Zeven man/vrouw sterk was deze club maandagavond 14 maart jl. bij ons te gast om ons hun werk te laten zien. Als je alles maar op elkaar afstemt, zoals je dat tenslotte ook doet als je je foto's afdrukt in de natte of digitale doka. Dat Jan wel degelijk gelijk kan hebben bewees zijn beginbeeld. Via de beamer dus. Een herfstblad, prachtig van kleur en ragscherp. Maar daarna werd ons vooroordeel, want daar lijden we bij FCZ wel een beetje aan, bij de meeste beelden die volgden toch wel bevestigd. Blijkbaar luistert het hele traject van fototoestel naar beamer héél nauw. We kregen nogal wat kale en soms zelfs uitgevreten beelden te verwerken. Gewoon verkeerd aangeleverd, zei Jan. Als je, zoals wij, niet zo gewend zijn om naar beamer-beelden te kijken, maakt dat het beoordelen en bespreken van dergelijk werk er voorzichtig gezegd niet gemakkelijker op. Je wordt er door afgeleid, daar ga je de foto's op beoordelen.

Tot zover de techniek. De inhoud van de foto's dan. Tien stuks van tien fotografen. Andere beelden dan wij gewend zijn, ook wel eens wat al te gemakkelijk gekiekt. Met gelukkig een paar heel goede uitschieters. Zoals die van de man die onder andere zichzelf in beeld zet. Dat blijft hangen. Nou blijft een naar zalm vissende beer ook wel hangen, maar is van een geheel andere orde en ook wel vaker gezien. En we zagen beelden gefotografeerd vanaf analoog gedrukte foto's om ze digitaal te kunnen presenteren. Een hele omweg. Dat zoiets niet de juiste manier is, was wel duidelijk. Tenslotte nog een toetje, zoals Jan Tuinman dat noemde. Een A(udio)V(isuele)-presentatie van beelden opgenomen in Zollverein Essen, een niet meer in gebruik zijnd mijncomplex. Ik heb er geen verstand van, maar

in mijn ogen zag het er mooi en professioneel uit, ondersteund door ietwat bombastische muziek, wel passend bij de beelden. En eerlijk, nog goed van scherpte ook. Het kan dus wel.

Maar toch, maar toch. Het blijft een avondje in het halfduister dia's kijken. Waarbij echte dia's ook nog eens mooier, briljanter zijn. De conclusie kan wat mij betreft dan ook niet anders zijn dan: Laten we toch maar bij ons vooroordeel blijven en onze foto's lekker op de bok zetten. ■

© LEO VAN DEN HOOVEN

Indrukwekkende foto

Zo af en toe overkomt het me dat ik een foto zie, die echt indruk maakt. Dat een foto veel indruk op je maakt, zegt meestal iets over je gevoelens, geestelijke toestand, je referentiekader, kortom over jezelf. Uiteraard geldt hierbij dat een fotograaf de gave moet hebben om HET moment vast te leggen en eventueel te regisseren.

TEKST: HENK RAS

Bij het bezoek aan Fotofestival Naarden dit jaar botste ik figurlijk op een foto van Stefan Vanfleteren die ik nog niet kende. Deze foto riep bij mij zoveel emotie op dat ik me afvroeg: waarom, en daarom ben ik er nog eens een tweede keer uitgebreid voor gaan staan. Het is goed dat ik deze foto niet gemaakt heb want voor mijn gevoel kon ik dan stoppen met fotograferen (iets mooiers zou ik waarschijnlijk nooit meer maken).

Wat zien we eigenlijk?

Een man en een vrouw in een auto die in het licht van de laagstaande zon, in een duinenlandschap, aan de kant van de weg, geparkeerd staat. In de verte komt nog een auto aan die de lampen al aan heeft, terwijl de antenne van de voorste auto een spetterende witte streep omhoog trekt.

Het beeld buiten de auto is eigenlijk alleen een heel onscherp decor, dat echter van wezenlijk belang is voor mijn verhaal. Het formaat van de foto maakt, dat je het gevoel hebt, dat je erbij bent, dat helpt waarschijnlijk wel.

Het was een foto van Jan Wolkers met zijn vrouw Karina in de auto, vermoedelijk ergens in de duinen van zijn geliefde Texel.

(Er naast hing een portret van Jan frontaal gefotografeerd, maar dat was gewoon een goed portret van een oude man.)

Als je de zwart-wit foto van het echtpaar in de auto bekijkt, straalt het genieten van het moment en de liefde van Karina eraf. Het decor waarin dit alles plaatsvindt, is niet de huiskamer of een gesloten privéruimte, maar de openbare weg. Dat suggereert dit beeld heel nadrukkelijk. Met andere woorden iedereen mag het zien en de beide afgebeelde personen

hebben hier vrede mee en door toe staan dat deze opname gepubliceerd wordt, maken ze het moment wel h el publiekelijk.

Jan kijkt zorgelijk naar iets in de verte en ziet er heel kwetsbaar uit. Hij schijnt steun en troost te zoeken bij zijn vrouw die zich wellicht niet bewust is van zijn onzekerheid. Zij heeft haar ogen dicht, zodat zij in ieder geval niet hetzelfde ziet, maar haar arm beschermend om hem heen.

Wat een verschil met de man die zich in 1971 naakt frontaal laat fotograferen op Rottemerplaat. Op dat moment kon hij de hele wereld aan, maar dat is hier duidelijk heel lang geleden.

Nu zoekt hij bescherming, genegenheid en steun voor iets wat hem onzeker of zelfs bang maakt.

Wat is het? Wellicht zijn naderende dood of ziekte? Voor de dood was hij niet bang, zei hij altijd. Misschien had hij, na de fotosessie, kunnen vertellen wat er door zijn hoofd ging op het moment van de foto. Ik heb in ieder geval g en idee.

Het mooie is echter dat een fotograaf dit heeft vastgelegd en dat wij daar op deze manier gewoon deelgenoot van kunnen zijn.

Zoals ik al zei aan het begin van mij tekst: dit zegt misschien meer over mij dan over Wolkers of Vanfleteren, maar ik vind dit een heel warm en ontroerend beeld, dat me altijd bij zal blijven.

Zo zie je ze niet vaak en dat is eigenlijk maar goed ook, want dan wordt het weer zo gewoon. ■

Contrasten in Zollverein

Vier jaar geleden zijn we aan het einde van het fotoseizoen met een grote groep fotoliefhebbers naar het Landschaftspark in Duisburg geweest. De schoonheid van de oude industrie daar vond ik zo indrukwekkend, dat ik besloot dit jaar mee te gaan naar Essen. Daar staat een soortgelijk industrieel complex. Dit jaar reden we op 29 mei met (maar) twaalf clubleden naar het Ruhrgebied in Duitsland.

TEKST: DIANA DE BRUIJN

Lopend vanaf de parkeerplaats weet ik niet wat ik moet verwachten. Een enorm terrein. Ongenaakbare gebouwen bestaande uit een staalskelet met een bakstenen vulling. Van buiten ogen ze allemaal het zelfde: Ze verraden niets van de activiteiten erbinnen. Bij het eerste gebouw wordt een 60 meter hoge roltrap net op gang gebracht voor de opening van het geheel. De trap, lijkend op een lavastroom, leidt ons door een gang van glas naar de entree. 24 meter hoog, genoeg inspiratie voor vogelperspectief. Boven is de bezoekersfoyer en een koffiehoek. Dat komt goed uit. Zonder koffie kun je niet fotograferen.

Voor ik verder vertel over de dag: eerst een beetje geschiedenis van de locatie. De 'Zeche Zollverein' in Essen was lange tijd de grootste en modernste steenkolenmijn van de wereld. In 1847 werd de eerste schacht geopend. Later volgden meerdere schachten, in 1932 schacht 12, het visitekaartje van Zollverein. Schacht 12, ontworpen in de stijl van het Bauhaus, werd als een meesterwerk van architectuur en techniek gezien. In 1986 werd Zollverein gesloten. De dag dat het complex zijn deuren sloot, stond het al op de monumentenlijst. Het plan was al snel om het Zollverein-gebied een nieuwe functie te geven.

Na de koffie gaat eenieder op pad voor een wandeling en mooie beelden. Een aantal mensen gaat eerst naar buiten. Ik besluit eerst naar het dak te gaan en daarna in het gebouw zelf, een voormalige kolenwasserij, het Ruhr-museum te bezoeken. Van bovenaf is het complex goed te overzien. Waar ooit massaal steenkool over spoorlijnen werd vervoerd, zijn bosjes en berkenbomen gegroeid. Veel van de rails zijn gevuld met straatstenen om wandelpaden te creëren. Schacht 12 aan de overkant is imposant. Ik hoorde dat hij ook wel de Eiffeltoren van Essen werd genoemd. In het museum is een historisch museum ondergebracht.

De Nederlandse architect Rem Koolhaas ontwikkelde in 2002 een masterplan om het industriële monument te behouden. Niet alleen de gebouwen zijn bewaard gebleven. In het plan van OMA zijn ook grote delen van de machines blijven staan. En juist dat is inderdaad het spannende (fotografische) contrast van Zollverein: Reusachtige machines, ovens, transportbanden, trechters, loopbruggen, kneuzers, brekers. Donker, ruw en zwaar. En dan kom ik opeens bij het opvallendste item in het totale ontwerp van Koolhaas: het trappenhuis. De enige (oranje!) verlichting in deze gigantische stenen ruimte komt van de slank ogende trap. Een bijzonder mooie, surrealistische omgeving.

Alle gebouwen van Zollverein zijn van industriële architectuur en huisvesten tegenwoordig conferentiezalen, een casino, restaurants en exposities over kunst en design. Het oude ketelhuis herbergt het Red Dot Designmuseum. Aan de rand van het terrein staat het Sanaa-gebouw. Een school voor management en design. De kubus heeft vierkante ramen die alle van grootte verschillen en op verschillende hoogten zijn ingezet. Er zijn weinig binnenmuren, waardoor je door het gebouw de lucht aan de andere kant kunt zien. Ik moet blijven kijken als de wolken achter het gebouw langs gaan. Ze zouden moeten verdwijnen achter het gebouw, maar dat doen ze niet. Ik blijf kijken.

Zollverein is een culturele broedplaats, waarin we ons als groep fotografen thuis voelden. En dat alles op een steen-(kolen-)worp afstand van Nederland. Clubleden die niet meegingen hebben wat gemist. Ga ook eens kijken in het wonderlijke landschap van industrieel erfgoed. Ver is het niet. Binnen twee uur vanaf Zwijndrecht sta je op het terrein. Ik hoop aankomend fotoseizoen vele verbeeldingen uit Essen op de bok te zien. ■

© THEO DE JONG

© THEO DE JONG

© AREN VAN DEN DOEL

Zingen onder de douche

De foto op de bok wordt zoals altijd aan een kritische blik onderworpen. Als alle aspecten onder de loep zijn genomen klinkt uiteindelijk de vraag: “Waarom heb je deze foto gemaakt?” Het blijft even stil “Nou ... voor mezelf”, luidt het antwoord.

TEKST: DIANA BOKJE

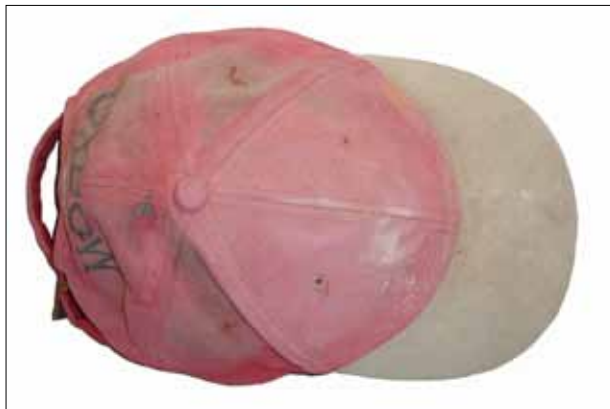
Het is iets waar ik de laatste jaren veel over heb nagedacht. Waarom maak ik foto's en vooral waarom wil ik ze zo graag met anderen delen? Wil ik andere mensen laten genieten door een zo mooi mogelijke foto te maken? Heb ik misschien onbewust een boodschap, die ik de wereld in wil schreeuwen? Of wil ik gewoon aandacht?

Als ik eerlijk ben, moet ik bekennen dat in alle drie de mogelijkheden wel een kern van waarheid zit. Maar de belangrijkste reden is toch voor mezelf. Het gaat om mij, het is mijn foto en ik wil iets vastleggen en laten zien, omdat het onderwerp mij iets doet. 'Zingen onder de douche', noemt Pieter van Leeuwen dat. Misschien is dat wel het grootste verschil tussen professionele en vrijetijdsfotografen. Ook een professionele fotograaf wil zich uiten met zijn foto's, maar hij wil zich uiten omdat hij iets wil vertellen. Hij heeft een boodschap die hij wil uiten naar zijn publiek. Wij willen gewoon een zo goed mogelijke foto maken. Het draait niet om de boodschap of de kijker, maar om de foto zelf. Zingen onder de douche dus.

Toch klopt dat naar mijn idee ook niet helemaal, want zingen onder de douche doe je toch in je eentje? Ik tenminste wel. Zodra er iemand de badkamer inkomt, gaat de volumeknop beschaamd op nul. Dat geldt niet voor mijn foto's. Hoewel ik ze puur voor mijn eigen plezier maak, wil ik ze wel graag delen. Als ik op zondagavond mijn foto's pak, heb ik al voorpret over de verschillende reacties die ik maandag hoop te krijgen. Ben ik dan stiekem een exhibitionist? Iemand die zijn eigen pleziertjes

aan anderen wil opdringen? Gezien het grote aantal foto's dat er op een gemiddelde clubavond op de bok komt, ben ik niet de enige. Maar een exhibitionist toont alleen zichzelf en heeft geen interesse voor anderen. Dat is nu juist één van de leuke dingen in Zwijndrecht: iedereen heeft minstens net zoveel interesse voor het werk van anderen als om zijn eigen werk te tonen. Opgelucht haal ik adem. Ik heb weer zin in het nieuwe seizoen, lekker met zijn allen zingen in de Hot Tube! ■

de grove korrel

FOToclubZWIJDRECHT